

درس ششم

خواجه نصرالدین طوسی: یکی از فقهای مذهبی تشیع است که هلاکورابه ایجادرصد خانه مراغه تشویق کرد. مشهورترین تألیف او کتاب «در اخلاق ناصری» است.
عنصرالمعالی: از دانشمندان قرن پنجم وازامرای آل زیاراست. اوبه فارسی وطبری شعرمی سرود.

گروه فعلی ۱

فعل های مضارع :

- ۱) مضارع اخباری (زمان حال اخباری): علامت فعل (می) است.
 - ۲) مضارع التزامی (زمان حال التزامی): علامت فعل (ب) است.
 - ۳) مضارع مستمر (زمان حال مستمرا جاری): علامت فعلش فعل کمکی (دار) است.
- مضارع اخباری: برانجام گرفتن کاری و بیان خبری در زمان حال دلالت دارد.
ساخت مضارع اخباری: می + بن مضارع + شناسه
مانند:

می + نویس + م = می نویسم	می + نویس + یم = می نویسیم
می + نویس + ی = می نویسی	می + نویس + ید = می نویسید
می + نویس + د = می نویسد	می + نویس + ند = می نویسند

مضارع التزامی: وقوع کاری رادر زمان حال باتردیدوشک و شرط و آرزو بیان می کند.
ساخت مضارع التزامی: ب + بن مضارع + شناسه

ب + نویس + م = بنویسم	ب + نویس + یم = بنویسیم
ب + نویس + ی = بنویسی	ب + نویس + ید = بنویسید
ب + نویس + د = بنویسد	ب + نویس + ند = بنویسند

مضارع مستمر (جاری): جریان انجام کاری رادر زمان حال بیان می کند.
ساخت مضارع مستمر: دار + شناسه + نشانه (می) + بن مضارع + شناسه

دار+م+می+نوئیس+م = دارم می نویسم

دار+ی+می+نوئیس+ی = داری می نویسی

دار+د+می+نوئیس+د = دارد می نویسد

دار+یم+می+نوئیس+یم = داریم می نویسیم

دار+ید+می+نوئیس+ید = دارید می نویسید

دار+ند+می+نوئیس+ند = دارند می نویسند

نمونه سؤال

▪ به سؤالات زیر پاسخ دهید.

۱) افعال «کاشتن، بردن، پریدن، ساختن» ابتدای مضارع را بدست بیاورید سپس در زمان مضارع

«اخباری، التزامی و مستمر» صرف کنید.

۲) انواع مضارع را در افعال زیر مشخص کرده و بنویسید.

« دارند می روند، می شکنیم، بشتابید، می تابد، داردمی خورد، بشناسند»

۳) در جمله های زیر نوع مضارع را مشخص کنید.

۱) مریم گفت: هواپیما دارد پرواز می کند.

۲) رستم و اسفندیار در نبرد با یکدیگر نیزه ها می شکستند.

۳) عمر چون باد، سوار بر ساعت زمان می دوید.